

О. О. Чуб,

д.е.н., професор кафедри банківської справи,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК В ОПЕРАЦІЯХ M&A

Розвиток світової економіки у XX—XXI ст. неможливий без виходу на світові ринки капіталів з метою залучення тимчасово вільних коштів для реалізації цілей розвитку і підвищення ефективності роботи корпоративного сектора. Таким чином, будь-яка ринкова економіка припускає наявність добре розвинутої фінансової системи, яка забезпечувала б вільний рух капіталу між бізнес-організаціями. Цій вимозі повністю відповідає ринок цінних паперів, який надає корпораціям можливість швидко і ефективно залучити зовнішнє фінансування шляхом емісії цінних паперів, підтримуючи таким чином необхідний баланс між інвестиціями і необхідним капіталом. Фондовий ринок традиційно відігравав значну роль у забезпеченні зовнішніми інвестиційними ресурсами реального сектора економіки.

Головною ланкою системи фінансування реального сектора з використанням інструментів фондового ринку є інвестиційні банки. Вони виступають найефективнішими фінансовими посередниками та забезпечують рух капіталу від інвесторів до реципієнтів. Банки намагаються відокремити комерційну діяльність від інвестиційної, тому що існує принципова різниця цільових груп клієнтів комерційних і інвестиційних банків, а отже і зумовлені цим відмінності у пакетах послуг банків [1]. Це приводить до необхідності жорсткого розділення як власне клієнтів комерційних банків і інвестиційних, так і спеціалістів, які їх обслуговують.

Сучасний інвестиційний банк можна визначити як крупну універсальна комерційну організацію, що поєднує більшість допустимих видів діяльності на ринку цінних паперів і на деяких інших фінансових ринках через залучення фінансових ресурсів за допомогою цінних паперів на оптових фінансових ринках із пріоритетністю середньо- і довгострокових вкладень переважно у недержавні цінні папери [2].

Діяльність глобальних інвестиційних банків надзвичайно диверсифікована, тому доречно чітко визначити основні напрями діяльності:

1) інвестиційно-банківська діяльність, зокрема андеррайтинг, залучення фінансування, злиття та придбання, фінансове консультування;

2) управління активами і пасивами, зокрема управління активами крупних інституційних клієнтів, взаємних фондів, приватних осіб, державним боргом різних країн, аналіз портфеля цінних паперів, розробка та реалізація інвестиційної стратегії;

3) операції з цінними паперами, зокрема купівля-продаж за свій рахунок і за рахунок клієнта на ринках корпоративних цінних паперів, брокерсько-дилерська діяльність з державними цінними паперами різних країн, торгівля дериватами (опціони, ф'ючерси на фінансових і товарних ринках), аналітична діяльність. Фінансова організація, якій притаманні вище визначені характеристики, може бути визначена як універсальний інвестиційний банк.

Проведене дослідження дало змогу зробити ряд висновків щодо перспектив розвитку інвестиційних банків в Україні та їх ролі у операціях злиття та придбання.

- Бурхливий розвиток ринку корпоративного контролю в Україні спонукає банки розвивати такий напрям діяльності, як інвестиційна.

- Доцільність залучення інвестиційного банку в якості консультанта залежить від особливостей тієї чи тієї ситуації, але організація успішної операції неможлива без залучення професійного консультанта.

- Послуги консультантів недешеві, але варто відзначити, що у процентному співвідношенні до повної вартості операції їх оплата мінімальна, особливо враховуючи ціну, яку доводиться платити компанії у разі невдалого поглинання.

- У розвинених країнах практично жодна операція злиття та придбання не проходить без участі інвестиційного банку, в Україні теж спостерігається дана тенденція.

Список літератури:

1. Мальцев О. Организаторские способности // Финансы. — 2005. — №39(127). — <http://www.finance-journal.ru>.

2. Данилов Ю.А. Создание и развитие инвестиционного банка в России /Акад. нар. хоз-ва при Правительстве РФ. — М.: Дело, 1998. — 351с.